

Ідея самопізнання та її значення для розвитку

ОСВІТИ.

*Має себе тією мірою, якою
пізнає світ.*

Гете

**Інтуїтивне світорозуміння привело
людину до ідеї**

самопізнання,

**якою пронизана вся історія,
східної та західної філософії.**

Індійська філософія
звернулася до людини із
закликом:

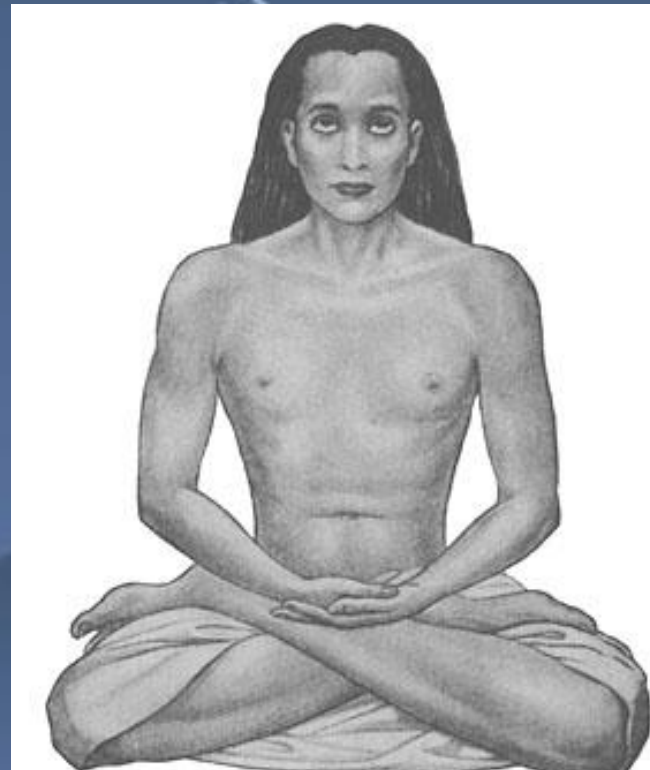
"Атманам віддхі" -
пізнай самого себе.

Витоки цієї ідеї сягають
глибини її ведичного
періоду
1500 - 600 років до н.е..

Йога як одна із древніх індійських практик самопізнання

Йога Патанджалі складається з восьми вправ, що мають виняткове значення для звільнення людини від карми. Вони покликані допомогти людині наблизитися до розуму як до засобу бачення всесвіту.

Вправи формують ставлення людини до середовища; ставлення до себе; вміння керувати тілом; правильно дихати; керувати почуттями; керувати розумом; розвивають вміння взаємодіяти з об'єктом пізнання, а також здатність поєднуватися з цим об'єктом.

*Знаючий інших -
розумний, а знаючий
себе – мудрий.*

Лао-цзи
(нар. 604 р. до н.е.)

ДАО ДЕ ЦЗИН –
книга шляху і
благодаті

Даоська практика самопізнання

Світ у цілому і людина зокрема характеризуються трьома видами життєвої енергії: шен (дух), ци (дихання) і цзін (життєва субстанція). Під час медитації людина прагне до злиття мікрокосму (її) з макрокосмом (всесвіт). З цією метою людина повинна позбутися дуалістичного сприйняття дійсності; іншими словами, вона прагне ототожнити своє Его зі всім всесвітом, тобто позбутися суб'єктно-об'єктної свідомості.

Ба Джуань цзинь (Вісім відрізів парчі)

Пізнай самого себе

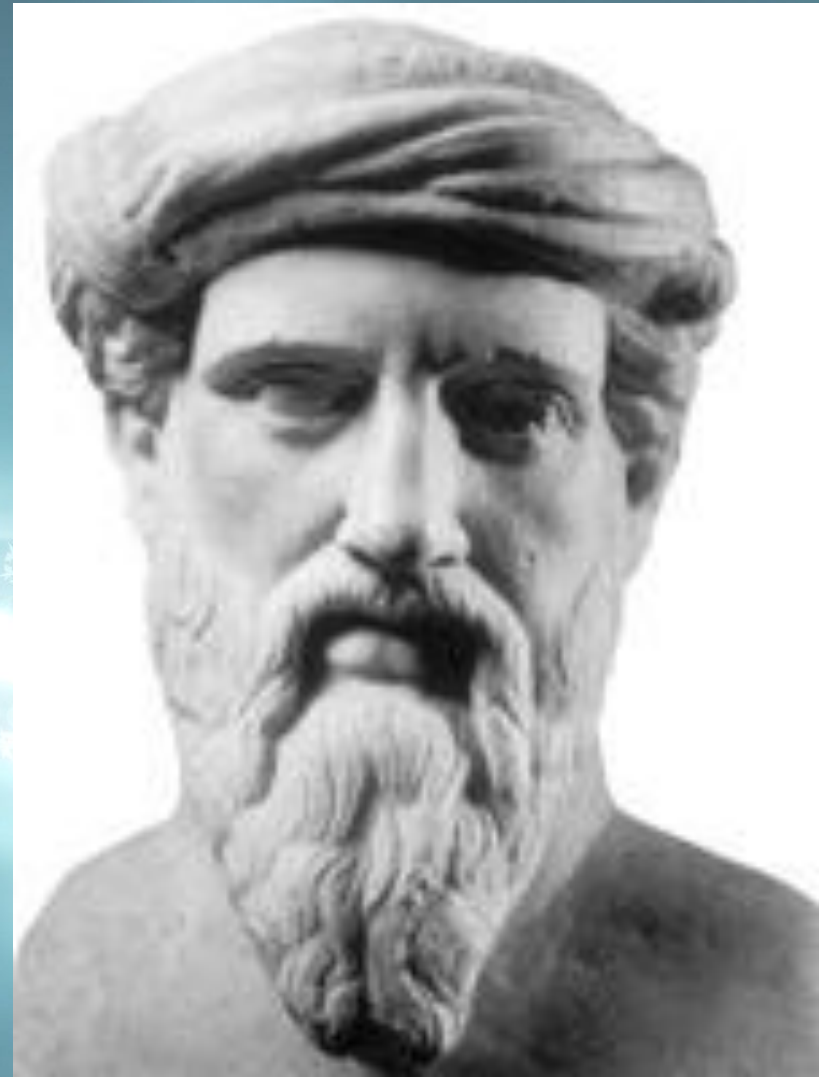
— напис на храмі Аполлона в Дельфах, як заклик бога Аполлона до кожного, хто входив.

**Що на світі важко? -
«Пізнати самого себе»
Фалес
(640-562 рр. до н.е.).**

**Людина –
міра всіх
речей.**

**Протагор.
480-410 рр. до
н.е.**

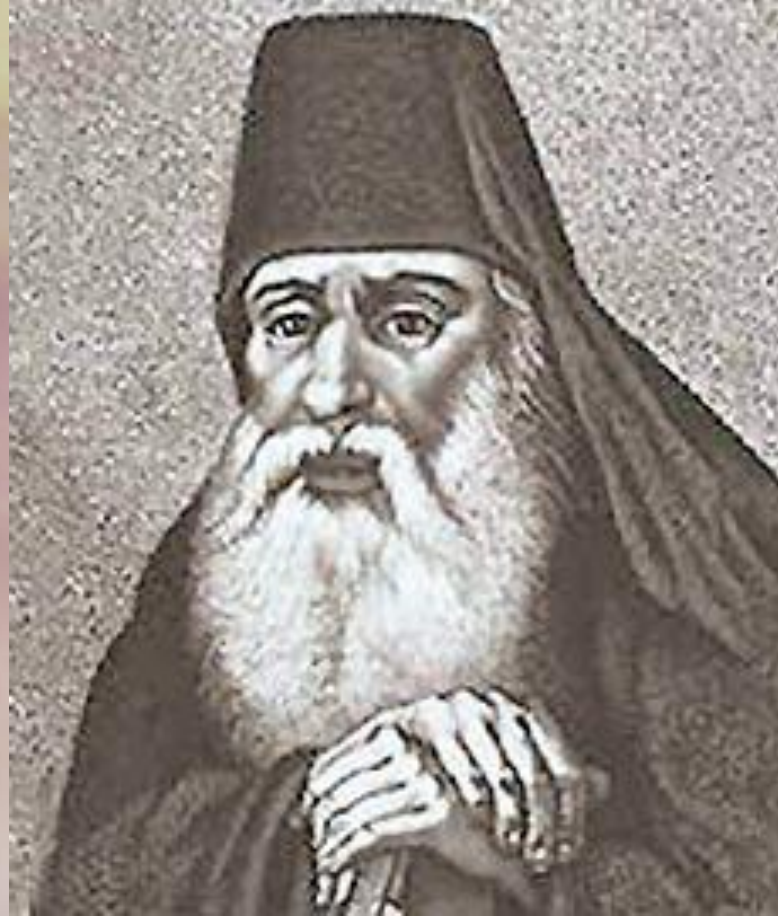

Сократ

(469-399 рр. до н.е.)

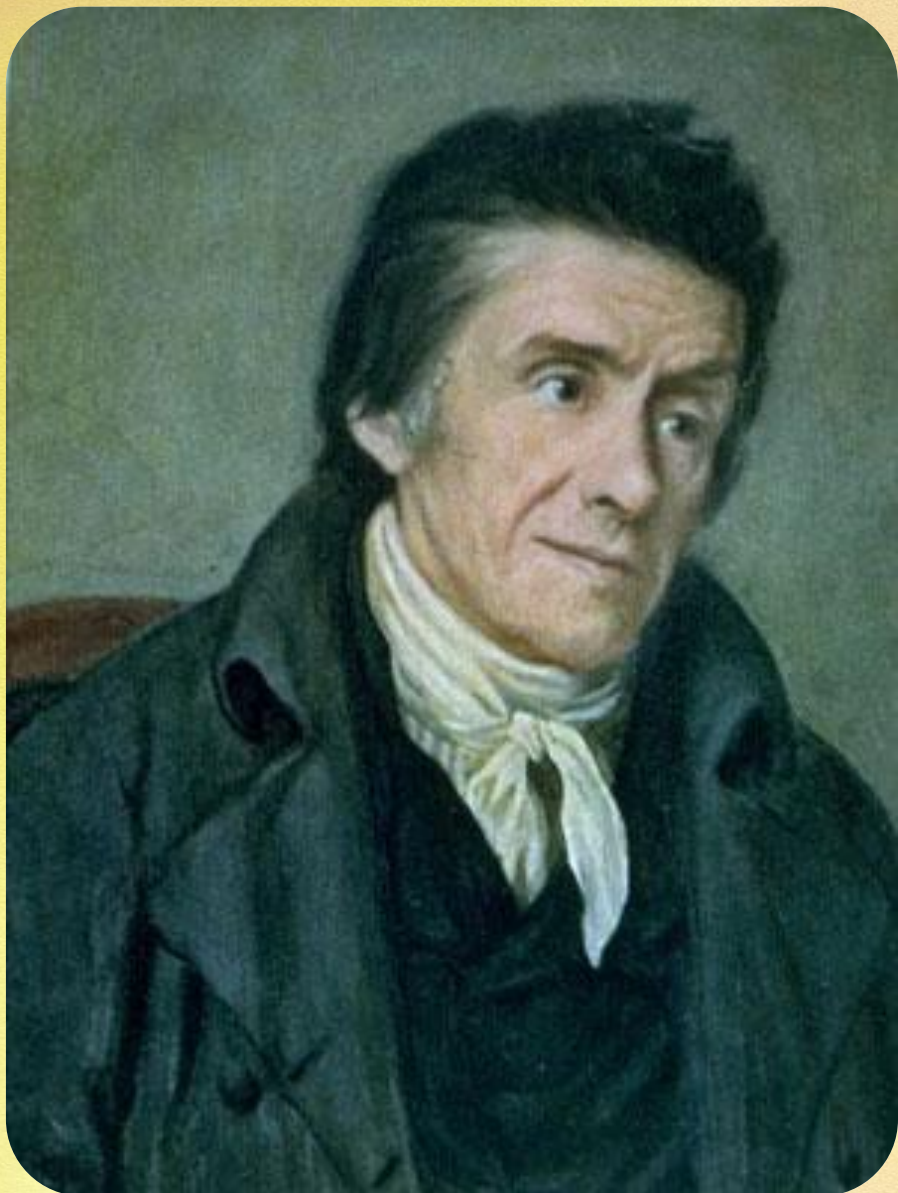
переосмислив дельфійський заклик у дусі відмови від безплідних спекуляцій про світ у цілому і поклав його в основу своєї інтелектуальної етики (“добродіяння є знання”), що робить самопізнання і, насамперед, пізнання своєї моральної сутності попередньою умовою добродіяльного і щасливого життя.

“ ... О чоловіче, тільки познай самого себе, яко єст-єсь дивним створенням божіим и скарбницею примудрости єго неизреченой, которий в тебе закрыта і положена єст“.

К. Траквілон-Ставровецький

Песталоцці зазначав:

“Пізнання самого себе...
є центральним пунктом, з якого
має виходити вся освіта.

Пізнання самого себе,
проте, за своєю суттю є
дуалістичним:

1. Це пізнання своєї фізичної
природи.
2. Це пізнання своєї внутрішньої
самостійності, усвідомлення
своєї волі самому досягати
власного благополуччя,
усвідомлення власного обов’
язку залишатися відданим своїм
поглядам.

**“... О це і є бути
щасливим – (пізнати)
знайти себе”.**
Г. Сковорода.

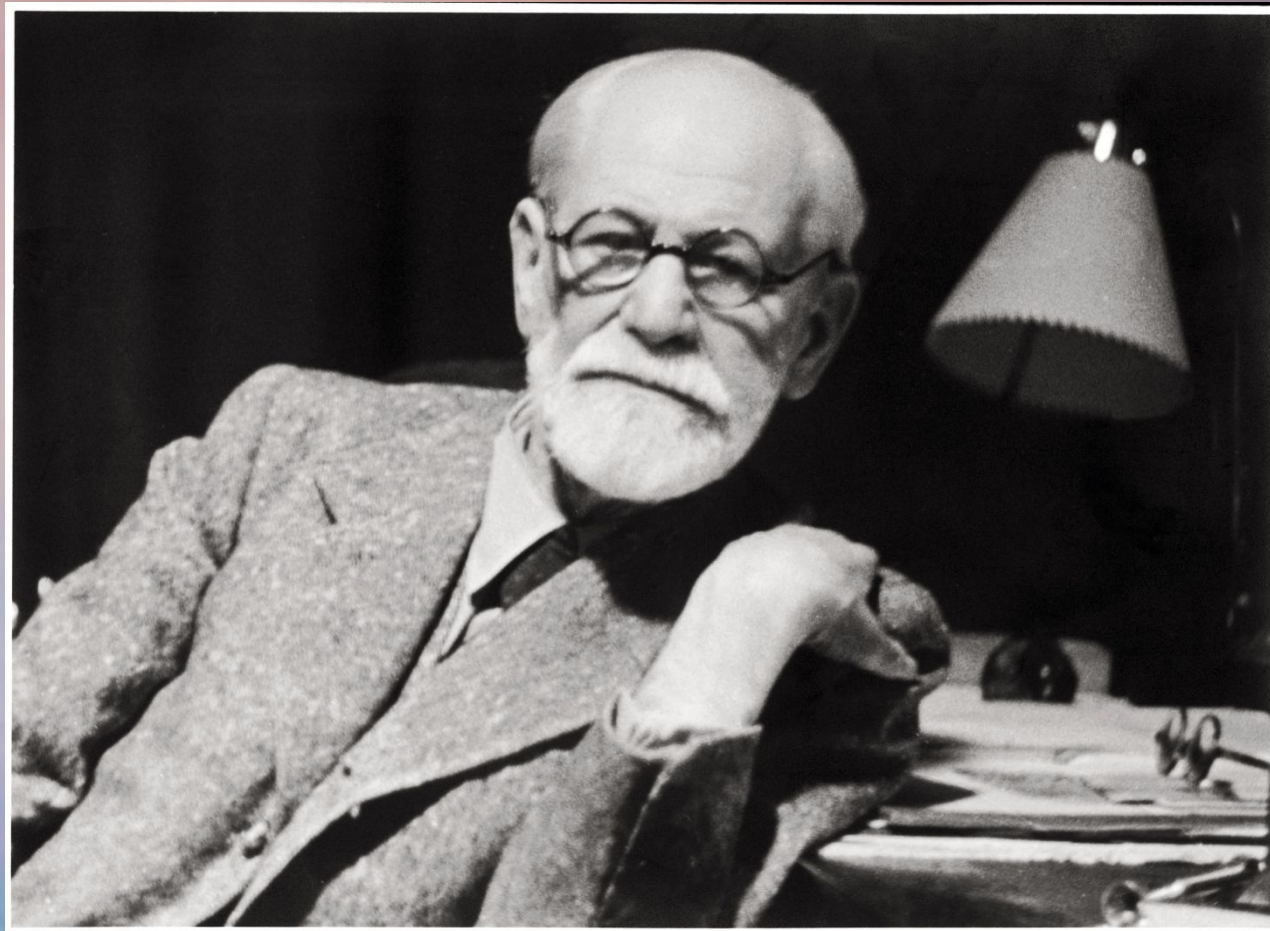

Г. Лессінг назвав самопізнання
центром,

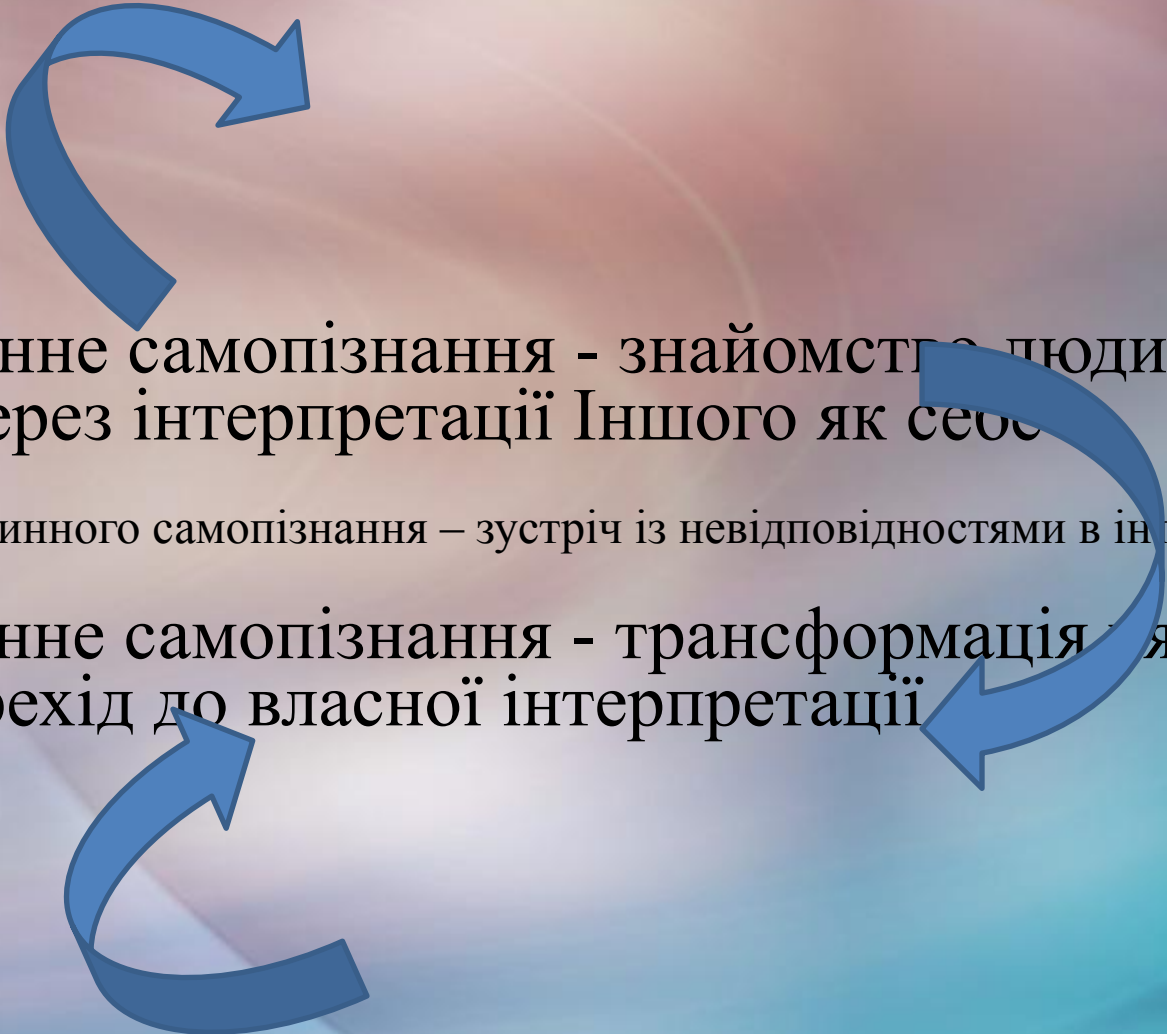
а І. Кант — початком
всієї людської мудрості.

Метапсихологія З. Фрейда – єдність свідомого і несвідомого

Самопізнання як процес

-
- 1. Первинне самопізнання - знайомство людини з самою собою через інтерпретації Іншого як себе
  - 2. Криза первинного самопізнання – зустріч із невідповідностями в інтерпретаціях
  - 3. Вторинне самопізнання - трансформація уявлень про себе, перехід до власної інтерпретації

Самопізнання

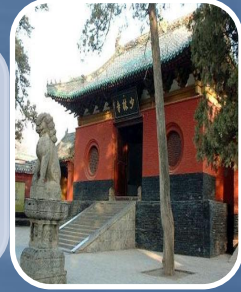
- Способами самопізнання є:
самооцінка,
самопостереження,
самоаналіз

Ставлення до себе

- Самопочуття, самолюбство,
честолюбство, скромність,
самовпевненість, гідність,
нахабство

Саморегуляція

- Стриманість,
самовладання,
самоконтроль,
самокорекція,
самодисципліна,
самостимулювання

а

лдіт

и

трах

дип,

х

т

о

оти

зна

ння

збер

рети

ласт

я в б

мон

аст

ф

льним

цінност

ям, а

відтак

освіта

більше

увати

прити

яє

пізнанн

ю

відображе

зовніш

на в

нього

традицій

матерія

в сучасній